

Miljø- og
Fødevareministeriet
NaturErhvervstyrelsen

Naturpleje i Natura 2000

Tilskudsmuligheder 2016

En målrettet indsats for den lysåbne natur i Natura 2000-områderne

Denne pjeces giver overblik over mulighederne for at søge tilskud til naturvenlig drift og til at investere i forbedringer af naturen i Natura 2000-områderne.

Natura 2000 er et fælleseuropæisk netværk, som skal beskytte de mest værdifulde naturområder i EU, lige fra den ungarske steppe til marsklandet i Danmark. Natura 2000-områderne er udpeget på baggrund af to EU-direktiver: Habitatdirektivet og Fuglebeskyttelsesdirektivet. I Danmark dækker områderne næsten 360.000 ha eller ca. 8,3 procent af landarealet.

Naturstyrelsen har udarbejdet statslige naturplaner for 246 Natura 2000-områder for perioden 2010-15. Planerne gælder, indtil de afløses af Natura 2000 planer for perioden 2016-21. Planerne gennemføres som udgangspunkt via frivillige aftaler og tilskudsordninger.

Naturindsatsen skal øges

Mange landmænd gør allerede en stor indsats for naturen.

Mange lysåbne naturarealer såsom eng og overdrev bliver årligt plejet med græsning eller slæt. Her får vi god natur med levesteder for sommerfugle og plads til pattedyr og fugle.

Tilskudsordningerne skal muliggøre en ekstra og målrettet indsats for naturen i Natura 2000-områderne.

Fokus er på følgende fire tilskudsmuligheder i 2016:

- Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
- Rydning af tilgroede arealer
- Forberedelse til afgræsning
- Etablering af naturlige vandstandsforhold

Ordningerne er en del af landdistriktsprogrammet, hvor der både indgår EU-midler og nationale midler.

Denne pjeces beskriver i kort form ovennævnte tilskudsmuligheder, så du som lodsejer kan få et overblik over de ordninger der udbydes i Natura 2000-områderne.

Det anbefales, at du læser vejledningerne for de respektive ordninger for at få mere grundig information.

Hvor kan der søges?

Målet

Første generation af Natura 2000-planer gælder, indtil de afløses af nye planer for perioden 2016-21. De nye planer var i offentlig høring fra 10. december 2014 til 10. april 2015.

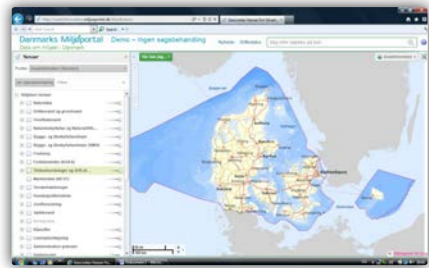
Omkring 110.000 ha med eng, overdrev og andre lysåbne naturtyper er afhængige af løbende ekstensiv afgræsning eller slæt. De arealer, som ikke er klar til en sådan ekstensiv drift, skal gøres klar ved opsætning af hegn og andre faciliteter.

Det er registreret, at ca. 10.000 ha i Natura 2000 har brug for rydning for at sikre naturtypernes bevaringsstatus.

På nogle arealer er det vandstandsforholdene, som forhindrer, at en god naturtilstand kan opnås. Målet er at etablere mere naturlige vandstandsforhold på ca. 22.000 ha ved brug af tilskudsordningen.

Kortgrundlaget er vigtigt

Du kan se de relevante udpegninger for de tilskudsmuligheder, som er beskrevet i denne pjece i **Internet Mark Kort (IMK 2.0)**, som skal benyttes ved indtegning af markerne, når du indsender **Fællesskema 2016**. Her kan du se de opdaterede temaer fra den 1. februar 2016.

På **Danmarks Miljøportal - Areal-information** kan du også finde temaerne under kortlaget **Tilskudsordninger og drift af landbrugsjord**. Se temaerne **Særligt udpegede N2000-arealer**, **N2000-arealer til rydning** og **N2000-arealer til hydrologi**. Temaerne med de udpegninger, der gælder for 2016, forventes dog først opdateret i marts 2016.

Projektet kan tilpasses virkeligheden

Da udpegningerne ikke altid følger markskel, er tilskudsordningerne generelt indrettet, så op til 50 procent af marken eller projektområdet må ligge udenfor udpegningen.

Yderligere information

Beskrivelsen af tilskudsordninger i denne folder er kort og omfatter kun hovedregler. På NaturErhvervstyrelsens hjemmeside finder du yderligere [information](#).

Tilskud til pleje af græs- og naturarealer 1

Bedre levesteder for dyr og planter

En ekstensiv drift med afgræsning eller slæt bidrager til at skabe gode levesteder for det vilde plante- og dyreliv. På de lys-åbne arealer i Natura 2000-områderne er en plejeindsats fuldstændig afgørende for naturværdien.

Hvor meget kan du få i tilskud?

Støttesatsen er afhængig af om der søges grundbetaling (direkte støtte) på det samme areal. Når der søges grundbetaling, skal du være sikker på at kunne overholde kravene til landbrugsarealer under denne ordning. Læs mere i vejledning til grundbetaling.

Støttesatsen er højere på arealer uden grundbetaling, fordi disse arealer generelt er ekstensive og ofte er afsidesliggende og svære at pleje, herunder ved etablering og vedligeholdelse af hegn og vandforsyning m.m.

Tilskudssatser for afgræsning:

- 2.600 kr./ha for arealer, hvor der ikke søges grundbetaling
- 1.650 kr./ha for arealer, hvor der samtidigt søges grundbetaling

Tilskudssatser for slæt:

- 1.050 kr./ha for arealer, hvor der ikke søges grundbetaling
- 850 kr./ha for arealer, hvor der samtidigt søges grundbetaling

Hvor kan der søges?

Du kan søge tilskud i den særlige udpegnings i Natura 2000-områderne. Den særlige udpegnings omfatter ca. 160.000 ha, og disse arealer har første prioritet på ordningen.

Det er ligeledes muligt at søge udenfor den særlige udpegnings, men indenfor selve Natura 2000-området, såfremt der er tale om gentegning af et udløbet græstilsagn.

Udenfor Natura 2000

Udenfor Natura 2000 kan du søge tilskud på marker med høj natur værdi (HNV-værdi ≥ 5) og på marker, der indgår i vådområdeprojekter, der er anlagt med støtte under landdistriktsprogrammet. Marker med høj HNV-værdi har anden prioritet på ordningen.

Hvad kræves for at få tilskud?

De marker, du får tilskud til, skal plejes i henhold til tilsagnets betingelser.

Hvis du har forpligtelse til afgræsning, kan du læse om hovedbetingelser på side 6 og 7 i denne folder. Hvis du har forpligtelse til slæt, skal du tage mindst ét årligt slæt mellem den 21. juni og den 15. september.

Hvad må du ikke?

- Du må hverken bruge sprøjtemidler eller gødning
- Du må ikke tilskuds fodre dyrene på de marker, du får tilskud til. Der er dog mulighed for at fodre kalve i kalveskjul
- Af hensyn til fugle og vildt må arealet ikke slås i perioden 1. maj - 20. juni
- Du må ikke jordbehandle markerne i tilsagnsperioden

Har du ret til at genopdyrke arealet igen når tilsagnet er slut?

Normalt kan den tidligere anvendelse genoptages, men vær opmærksom på, at der gælder særlige regler inden for Natura 2000-områderne, hvor en driftsændring i de fleste tilfælde skal anmeldes til kommunen. Spørg kommunen, hvis du er i tvivl.

Ikke undtaget fra reglerne under grundbetaling

Bemærk, at denne tilskudsordning ikke undtager fra de almindelige krav, som gælder for at modtage grundbetaling.

Såfremt du på samme areal søger grundbetaling, skal alle krav for at modtage denne være opfyldt.

Prioritering af ansøgninger

Højeste prioritet gives til de særligt udpegede Natura 2000-arealer. Gentegninger udenfor den særlige udpegning gives lavere prioritet.

Hvordan og hvornår søger du?

Du kan søge om tilskud til pleje af græs- og naturarealer i Fællesskemaet inden 21. april 2016. Tilsagnet er 5-årigt og starter den 1. september i ansøgningsåret. Dvs. hvis du søger tilsagn i Fællesskema 2016, starter tilsagnet den 1. september 2016 og udløber den 31. august 2021.

Søg en dispensation

Det er vigtigt, at du søger dispensation i tilfælde, hvor du ikke kan leve op til betingelserne i tilsagnet. Det kan fx være, at plejen ikke er mulig ved langvarige oversvømmelser eller pga. særlige naturhensyn. Det kan fx også være behov for tilskuds fodring om vinteren ved helårsgræsning.

Yderligere information

På NaturErhvervstyrelsens hjemmeside finder du yderligere [information](#).

Tilskud til pleje af græs- og naturarealer 2

Valg af forpligtigelse ved græsning

Når du anmoder om udbetaling i Fællesskemaet skal du angive om du ønsker at overholde et visuelt krav om, at marken skal fremstå synligt afgræsset den 15. september hvert år eller et krav om et fast græsningstryk i juni-august. Fast græsningstryk kan kun vælges på arealer uden grundbetaling. For tilsagn, som starter 1. september 2016, skal du første gang anmode om udbetaling i 2017.

Synligt afgræsset pr. 15/9

Indebærer at du opfylder et visuelt krav til tilsagnsmarken den 15. september.

På arealer med grundbetaling betyder det, at mere end halvdelen af plantedækket skal være græsset, og max 40 cm. højt. På arealer uden grundbetaling gælder ikke noget højdekrav. På heder skal 50 % af græsset mellem lyngen være afgræsset. Alle dele af marken over 100 m² skal overholde kravet.

På arealer, hvor du søger grundbetaling, skal du vælge denne betingelse.

Fast græsningstryk

Indebærer at du skal have et bestemt

antal græssende husdyr på marken gennem hele sommeren. Det er 1,2 storkreaturer pr. hektar med mindre du har fået godkendt et nedsat græsningstryk. På ethvert tidspunkt i juni, juli og august skal kontrolløren kunne tælle mindst det antal dyr, som du er forpligtiget til at have på marken.

Kun landmænd, som ikke søger grundbetaling kan vælge betingelse om fast græsningstryk på de tilsagn, som søges i 2016. Fast græsningstryk er udviklet til at håndtere de sværeste og mest variable arealer, ligesom den ikke harmonerer med det nye aktivitetskrav på grundbetalingen.

Nedsat græsningstryk

Du har mulighed for at søge nedsat græsningstryk hvis du har et græsningsareal, som ikke kan bære 1,2 storkreaturer pr. hektar. Det kan f.eks. være et overdrev eller en hede, hvor foderværdien på naturtypen normalt er lav. Derudover kan biodiversiteten på arealet i nogle tilfælde forbedres ved et lavere græsningstryk. Der kan også være behov for et nedsat græsningstryk ved helårsgræsning.

NaturErhvervstyrelsen kan dog kun godkende et nedsat græsningstryk hvis din kommune har anbefalet det ud fra de biologiske hensyn på arealet. På statslige arealer skal Naturstyrelsen foretage denne vurdering.

Indhegning med fast græsningstryk

Der gælder nogle vigtige regler for den indhegning de græssende dyr går indenfor, når du skal overholde et fast græsningstryk.

Indhegningen må kun omfatte arealer, der er omfattet af forpligtigelse til fast græsningstryk. Der må ikke samhegnes med naboen.

Der må godt indgå naturarealer uden tilsagn i indhegningen. Vær dog opmærksom på, at når der ved kontrol tælles antal storkreaturer, så sker det ud fra hele det areal, som kan afgræsses indenfor indhegningen. Det gælder f.eks. hvis du har indhegnet 6 ha, men kun har søgt tilskud til 5 ha. Hvis alle 6 ha kan græsses, så skal du overholde krav til græsningstryk på alle 6 ha.

Hvad hvis et dyr bliver sygt?

Det er vigtigt at du søger en dispensation til hjemtagning af dyr, hvis du kun lige har dyr nok til at opfylde det faste græsningstryk.

Hvis et dyr akut skal fra arealet, så send en dispensationsansøgning samtidigt med at du tager dyret af arealet.

Hvad er sanktionen for ikke at have nok dyr?

Sanktionen ved en overtrædelse af antal dyr afhænger af hvor mange dyr, der mangler. Hvis der kun mangler et eller få dyr i forhold til det fastsatte græsningstryk, så vil du få en mindre sanktion i årets udbetaling. Hvis hovedparten mangler, så vil du miste hele årets udbetaling. Hvis der overhovedet ikke har været dyr på arealet, så bortfalder tilsagnet med krav om tilbagebetaling.

Fast græsningstryk - mere information

Der er udarbejdet et særligt fakta ark om storkreaturmodellen, ligesom København Universitet har udarbejdet vejledning i fastsættelse af græsningstryk. Begge dele kan findes på www.naturerhverv.dk.

Lempede sanktioner

Efter de nye sanktionsregler, der blev indført i 2015, vurderes en eventuel overtrædelse efter dens indvirkning på formålet med ordningen, dvs. biodiversiteten på arealet. En mindre overtrædelse vil derfor betyde en mindre reduktion i årets udbetaling.

Tilskud til forberedelse til afgræsning

Nogle naturarealer er ikke klar til afgræsning

Afgræsning er mange steder en forudsætning for at skabe en rig, lysåben natur med mange dyr og planter.

De arealer, som på nuværende tidspunkt mangler hegn og andre nødvendige faciliteter, kan med denne tilskuds-mulighed gøres klar til afgræsning. Det er samtidig en mulighed for at binde små arealer sammen til større enheder, så der skabes et bedre udgangspunkt for den efterfølgende drift.

Hvad kan du få tilskud til?

Du kan søge om tilskud til nyt hegn, elforsyning, drikkevandsforsyning og fangfolde. Du skal som minimum søge tilskud til hegn eller drikkevandsforsyning. Du kan få et standard beløb til de investeringer, du ønsker i dit projekt. Beløbet dækker udgifter til de materialer, som skal bruges, og til det firma, som skal sætte hegn og andre faciliteter op.

Investering:	Standard beløb/enhed:
---------------------	------------------------------

Hegn:	
1/2-trådet hegn	19 kr. pr. meter
3/4-trådet og nethegn	28 kr. pr. meter

Vandforsyning:	
-----------------------	--

Kar og pumpe	13.202 kr. pr. stk.
Drikkekop	496 kr. pr. stk.
Mulepumpe	1.991 kr. pr. stk.

Elforsyning:	
---------------------	--

Spændingsgiver	9.228 kr. pr. stk.
----------------	--------------------

Fangfold:	
------------------	--

Fast fangfold	16.478 kr. pr. stk.
Mobil fangfold	16.478 kr. pr. stk.

Hvem kan få tilskud?

Du kan søge tilskud til forberedelse til afgræsning i de særligt udpegede Natura 2000-arealer til pleje. Udpegningen fremgår af **Danmarks Miljøportal - Arealinformation** under temaet **Tilskudsordninger og drift af landbrugsjord** som **Særligt udpegede N2000-arealer**. Ved afgræsning af projektområdet kan op til 50 procent af arealet dog ligge udenfor udpegningen. Temaerne med udpegninger for 2016, forventes først opdateret i marts 2016.

Hvilket hegn skal du bruge?

Det er op til dig, hvilket hegn, du sætter op. Hegnet skal kunne holde i mindst 5 år. Det samme gælder de andre faciliteter, du kan få tilskud til.

Skal du søge kommunen om dispensation?

Hvis et areal er registreret som beskyttet under naturbeskyttelseslovens § 3, skal du søge dispensation, før du foretager ændringer af arealets tilstand. Opsætning af hegn m.v. er normalt ikke en ændring af arealets tilstand. Er du i tvivl, så spørg kommunen.

Er der særlige betingelser du skal være opmærksom på?

Der må ikke i forvejen være et brugbart hegn på arealet. Hvis der findes et hegn, som er udtjent, skal dette dokumenteres, fx ved beskrivelse og billeder af hegnet.

Der kan ikke gives tilskud til indhegning af et areal, hvis over 50 % af arealet er indenfor udpegningen **Arealer uden støttemulighed N2000 projekter**.

Prioritering af ansøgninger

Indenfor de særligt udpegede Natura 2000-arealer til pleje prioriteres større projektområder frem for mindre, og jo mere af projektarealet der ligger

indenfor den særlige udpegning, jo højere prioritet. Hvis du samtidig med ansøgning om tilskud til forberedelse til afgræsning også søger om tilskud til rydning, prioriteres ansøgningerne som ét samlet projekt efter prioriteringskriterierne for rydning.

Kan du være sikker på at få tilskud til efterfølgende pleje?

Normalt JA. De ansøgninger, som har fået tilskud til forberedelse til afgræsning, har første prioritet under tilskudsordningen pleje af græs- og naturarealer sammen med de andre ansøgninger indenfor de særligt udpegede Natura 2000-arealer.

Hvordan og hvor søger du?

Det forventes, at ordningen åbner og får ansøgningsfrist i sidste halvår af 2016. Du søger via Tast-selv, som du finder på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

Yderligere information

På NaturErhvervstyrelsens hjemmeside finder du yderligere [information](#).

Tilskud til rydning af tilgroede arealer

Lysåbne naturtyper skal holdes lysåbne

Det er vigtigt for mange forskellige planter og dyr, at våde naturtyper som ferske enge eller tørre naturtyper som overdrev ikke gror til med træer og buske.

På overdrev er det naturligt med spredte træer og buske, fx tjørn eller enebær, men de må ikke være dominerende. Her er en næringsfattig jordbund kombineret med tørre og varme forhold afgørende for overdrevets natur.

Hvad kan du søge tilskud til?

Der kan søges tilskud til at rydde tilgroede arealer for træer og buske og til at fjerne materialet fra arealet. Du er forpligtet til at sikre rimelige priser og skal begrunde den valgte løsning, så det er muligt at vurdere, om valget af en bestemt maskine eller metode til opgaven er fagligt velbegrundet, og at der ikke findes billigere alternativer.

Kørsel med maskiner skal påvirke plantedækket mindst muligt. Du skal indhente mindst to tilbud på opgaven. Du kan få 100 procent i tilskud til udgifter direkte relateret til projektet.

Der gives ikke tilskud til eget arbejde.

Hvor kan der søges?

Du kan søge på de arealer, hvor Miljø- og Fødevarerministeriet har registreret uønsket tilgroning i Natura 2000-områderne. I alt er der udpeget 10.100 ha. Udpegningen **N2000-arealer til rydning** kan ses på [Danmarks Miljøportal - Arealinformation](#) under temaet **Tilskudsordninger og drift af landbrugsjord**. Temaet med udpegningen for 2016, forventes først opdateret i marts 2016. Det er et krav, at det areal som ønskes ryddet allerede var under tilgroning i 2004.

Arealer indenfor udpegningen **Arealer uden støttemulighed N2000 projekter** er udelukket fra tilskud. Arealer, som var uden træer og buske i 2004, er omfattet af en rydningspligt efter driftsloven og kan derfor heller ikke få tilskud. Undtaget er arealer, som ikke kan ryddes med almindelige landbrugsmaskiner pga. terræn- eller afvandingsforhold. På disse arealer kan du godt få tilskud til rydning, selvom tilgroningen er sket efter 2004.

Driftsloven

Efter rydning vil et areal blive omfattet af driftslovens bestemmelser om rydningspligt. Det betyder, at arealerne løbende skal ryddes, så opvækst af træer og buske ikke bliver mere end fem år gamle, med mindre der gælder en undtagelse som nævnt på forrige side.

Prioritering af ansøgninger hvis der ikke er midler til alle

En ansøgning, som vedrører både rydning og forberedelse til afgræsning, kan søges som ét samlet projekt og prioriteres efter kriterierne for rydning.

Er der særlige betingelser?

Du kan søge tilskud til fjernelse af uønsket opvækst, men ikke til rydning af siv, skov, juletræer, frugttræer eller lignende.

Rydning og fjernelse af materiale skal foretages udenfor fuglenes yngletid, dvs. i perioden fra 15. juli til 31. marts. Ryddet materiale skal fjernes fra arealet.

Rydningen skal opretholdes i mindst 5 år. I det sidste halve år af denne 5-årige periode må der ikke være genvækst af vedplanter, som er ældre end 1 år.

Skal du søge kommunen om dispensation?

Hvis et areal er registreret som beskyttet under naturbeskyttelseslovens § 3, skal du søge dispensation, før du foretager ændringer af arealets tilstand. En rydning vil normalt ændre tilstanden, hvorfor det anbefales at spørge kommunen.

Hvordan og hvornår søger du?

Det forventes, at ordningen åbner og får ansøgningsfrist i sidste halvår af 2016. Du søger via Tast-selv, som du finder på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

Yderligere information

På NaturErhvervstyrelsens hjemmeside finder du yderligere [information](#).

Tilskud til etablering af naturlige vandstandsforhold (hydrologiprojekter)

Vandet som en del af den åbne natur

Våde områder i naturen er afgørende for en stor gruppe af vores dyr og planter. Det gælder oddere, frøer og flere arter af vadefugle, ligesom det gælder mange forskellige plantearter.

Derfor indføres en tilskudsmulighed til projekter, som fx skal føre vandstanden i et naturområde helt eller delvist tilbage til før området blev drænet.

Hvad indeholder et projekt?

Typisk vil der være tale om at afbryde dræn eller lukke afvandingsgrøfter i projektområdet. Dette kan føre til oversvømmelse af lavtliggende områder som strandenge eller kær.

Hvad kan du søge tilskud til?

Du kan søge om tilskud til at skabe naturlige vandstandsforhold i et afgrænset område. Du er forpligtet til at sikre rimelige priser og at indhente minimum to tilbud på opgaven, ligesom du skal begrunde, hvorfor du har valgt den aktuelle løsning.

Der er mulighed for at få tilskud til et selvstændigt forundersøgelserprojekt forud for selve hydrologiprojektet. Du kan få 100 procent i tilskud til udgifter direkte relateret til projektet, hvad enten det er et forundersøgelserprojekt eller selve anlægsprojektet.

Hvilke arealer er udpeget?

Der er udpeget 22.200 ha Natura 2000-arealer til bedre hydrologi, og der er allerede gennemført forprojekter på mere end halvdelen af arealet. Udpegningen **N2000-arealer til hydrologi** kan ses på **Danmarks Miljøportal - Arealinformation** under temaet **Tilskudsordninger og drift af landbrugsjord**. Mindst 50 procent af det ansøgte område skal ligge inden for udpegningen. Temaet med udpegningen for 2016, forventes først opdateret i marts 2016. Der kan ikke gives tilskud til anlægsprojekter, hvis over 50 % af arealet er indenfor udpegningen **Arealer uden støttemulighed N2000 projekter**.

Er der kompensation for det areal, som bliver påvirket?

JA. Kompensationen består af et 20-årigt fastholdelsestilskud, hvis størrelse afhænger af den tidligere arealudnyttelse. Det årlige tilskud er 300 kr./ha for naturarealer, 1.800 kr./ha for græsarealer og 3.500 kr./ha for omdriftsarealer.

Ansøgningen skal omkring kommunen først

Kommunen skal erklære at hydrologiprojektet falder indenfor Natura 2000 planlægningen. Hovedparten af de udpegede arealer vil desuden være beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3, og en ændring af vandstanden skal derfor også godkendes af kommunen. Der kan være andre regler, du skal søge dispensation fra - spørg din kommune!

Er der særlige betingelser du skal være opmærksom på?

Der skal før gennemførelse af projektet foreligge flere materialer, herunder vurdering fra en faglig ekspert, som viser projektets påvirkning af vandstanden i området. Derudover skal der være en beskrivelse af projektets forventede effekt på naturtyper og arter. De ændrede vandstandsforhold og andre centrale betingelser vil blive tinglyst på ejendommen. Centrale betingelser er blandt

andet, at projektområdet skal henligge som græs- og naturareal uden mulighed for omlægning, ligesom der ikke må gødes og sprøjtes m.m.

Kan grundbetalingen opretholdes?

Hvis du i 2008 søgte og retmæssigt modtog direkte støtte til det areal, som påvirkes af hydrologiprojektet, kan du også fremover søge grundbetaling til arealet. Dette gælder, selv om dele af arealet pga. projektet nu står under vand. Arealet skal have opfyldt betingelserne for direkte støtte indtil projektets gennemførelse.

Hvordan og hvor søger du?

Det forventes, at ordningen åbner og får ansøgningsfrist i sidste halvår af 2016. Du søger via Tast-selv, som du finder på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

Yderligere information

På NaturErhvervstyrelsens hjemmeside finder du yderligere [information](#).

Naturplanernes betydning

Muligheder og begrænsninger

På de foregående sider er det beskrevet, hvorledes støtteordningerne giver muligheder for tilskud i de områder, som naturplanerne peger på som de vigtigste.

Myndighederne skal ligeledes tage de statslige naturplaner i betragtning, når de behandler ansøgninger om tilladelse eller dispensation.

Miljø- og Fødevareministeriet vurderer, at tilskudsordningerne matcher de gældende Natura 2000-planer.

Planerne gennemføres som udgangspunkt via frivillige aftaler.

Kommunernes rolle

Kommunerne har i 2012 udarbejdet handleplaner for de enkelte Natura 2000-områder. Kommunerne er ansvarlige for at gennemføre handleplanerne, som skal holde sig inden for rammerne af de statslige planer. Handleplanerne kan yderligere præcisere indsatsen i de statslige planer, men ikke på lodsejerniveau.

Kommunen har ingen pligt til at kontakte lodsejere, idet planlægningen ikke retter sig direkte mod lodsejerne. Kommunerne kan dog gå i dialog med lodsejere for at

planlægge og gennemføre en konkret indsats. Kommunerne kan også - ligesom staten - tage initiativ til konkrete naturforvaltningsprojekter.

Frivillige aftaler

Natura 2000 indsatsen skal som udgangspunkt ske via frivillige aftaler.

I særlige situationer kan der dog blive tale om en indsats, der nødvendigvis må gennemføres på en bestemt lokalitet. I sådanne særlige tilfælde kan de eksisterende påbuds- og erstatningsbestemmelser i naturbeskyttelsesloven og skovloven bringes i anvendelse.

Andre relevante tilskudsordninger i Natura 2000-områder

Kontakt

Se alle tilskudsordninger på hjemmesiden www.naturerhverv.dk
Bemærk at ikke alle tilskudsordninger er endelige for 2016 og derfor kan ændre indhold.

Beplantninger

Der gives tilskud til læhegn eller småbeplantninger under ordningen **Land-skabs- og biotopforbedrende beplantninger**. Tilskudssatsen afhænger af hvor naturvenlig beplantningen laves.

Gratis rådgivning i tilskud til naturpleje

SEGES udbyder for NaturErhvervstyrelsen en række temadage og infoaftener rundt om i landet, både indenfor og udenfor Natura 2000-områder.
Find mere information på www.naturerhverv.dk.

Natura 2000-projekter

NaturErhvervstyrelsen
Center for projekttilskud
E-mail: projekttilskud@naturerhverv.dk

5-årig pleje af græs- og naturarealer

NaturErhvervstyrelsen
Center for landbrug
E-mail: landbrug@naturerhverv.dk

Du kan finde mere detaljerede kontakt-oplysninger for de enkelte tilskudsordninger på hjemmesiden www.naturerhverv.dk/tilskudsguide eller ved at kontakte NaturErhvervstyrelsen centralt på telefon 33958000.

ISBN 978-87-7120-729-3

Design: Clienti · Januar 2016

Foto: Tina Juul, Lene Sørensen,
Laura Marie Fly, Colourbox

Tryk: GP-Tryk A/S

Trykt på FSC certificeret papir

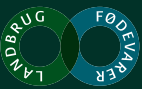

**Miljø- og
Fødevarerministeriet**
NaturErhvervstyrelsen

**Miljø- og
Fødevarerministeriet**

NaturErhvervstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf. 3395 8000
www.naturerhverv.dk
mail@naturerhverv.dk

www.lf.dk

Den Europæiske Land-
brugsfond for Udvikling
af Landdistrikterne